

IGOR KONONENKO

Znanost v novi dobi

“Znanost brez vere je hroma, vera brez znanosti slepa.”
Albert Einstein

Znanost se kljub vsem zavoram in predsodkom sicer počasi, a vztrajno prilagaja prihajajoči novi dobi. Najbolj konzervativni področji sta najverjetneje medicina in fizika in kot kaže bo ravno na teh dveh področjih v prihajajočih desetletjih največ potrditev duhovnih pogledov na svet. Potrditve se vse pogosteje pojavljajo v znanstvenih krogih in vse več je “spreobrnjencev”, ki so bili še pred kratkim najbolj zagrizeni skeptiki. Kot na ostalih področjih je tudi v znanosti največja zavora monetarni sistem, ki ima danes pod nadzorom glavnino znanstvenih raziskav.

Med trende v znanosti, ki ustrezajo novi dobi, sodijo proučevanje meje med življenjem in smrtjo, znanstveno preverjanje astrologije, relacija med medicino in religijo, raziskave komplementarne medicine, ekološko kmetovanje in raziskovanje spomina vode, na čemer temeljita npr. homeopatija in zdravljenje z esencami.

Življenje in smrt

Kljub napredku v zadnjega pol stoletja znanost ni našla odgovora na vprašanje, kje je meja med živo in neživo materijo, kaj ločuje življenje od smrti. Biokemično in fizikalno se truplo takoj po smrti ne razlikuje od živega telesa. Zaenkrat torej znanost ni sposobna razložiti življenja – mogoče ravno zato, ker ji manjka koncept duše. Vse bolj se tudi v znanosti postavljajo

in preverjajo hipoteze o posmrtnem življenju. V zvezi s tem so bila najbolj proučevana obsmrtna doživetja, s katerimi se srečajo zavesti ljudi v ekstremnih primerih, najpogosteje v trenutku klinične smrti. Anekdotski primeri so navedli raziskovalce na obsežnejše študije, ki so potrdile, da so si obsmrtna doživetja različnih ljudi nenavadno podobna in v nekem smislu potrjujejo religiozne razlage posmrtnega življenja.

Drugo obsežno področje raziskav je spontana ali hipnotična regresija. Med regresijo se lahko človek spomni podrobnosti iz preteklosti, ki segajo daleč pred datum njegovega rojstva. Izredno živo lahko doživi zgodovinske situacije, jih zelo natančno opiše in s pomočjo zgodovinarjev se potem preveri avtentičnost takih doživetij. Zanimivo pa je tudi to, da se lahko posameznik prav tako spomni doživetij svoje duše med dvema življenjema – ko se je duša pripravljala na naslednjo inkarnacijo. Če že ne potrjujejo reinkarnacije, pa te raziskave nedvomno govorijo v prid teoriji o kolektivni zavesti oziroma spominu.

Zanimivo študijo so s pomočjo Kirlianove kamere napravili v Rusiji. Merili so bioelektromagnetno polje (auro) ljudi po smrti. Izkazalo se je, da je aura človeka po smrti nekaj časa še prisotna in se dinamično spreminja, po nekaj dneh pa pade na nivo nežive materije. Potek spreminjanja aure je odvisen od tega, kako posameznik umre. Pri nenadnih in nepričakovanih smrtih (prometne nesreče) je prehod precej počasen in dinamičen – kot bi bila duša zmedena in ne bi vedela, ali naj se loči od telesa ali ne. Podobno se dogaja z aurami samomorilcev, le da so spremembe še bolj kaotične, pri umrlih naravne smrti (dolgotrajna bolezen, starost) pa je prehod mirnejši. Pri raziskavi so znanstveniki doživljali nenavadne stvari (pogost občutek, da jih nekdo gleda, pogoste nenadne izgube energije) in nekateri so hudo zboleli. Zato priporočajo vsem, ki bi opravljali take raziskave, skrajno previdnost, predvsem pa opozarjajo na dejstvo, da se lahko tega loti samo psihično in energijsko stabilna oseba.

Raziskave s Kirlianovo kamero

Skupaj s prof. dr. Tatjano Zrimec sva bila oktobra 1998 na konferenci KIRLIONICS-98 v St. Petersburgu v Rusiji. Zelo prijetno presenečenje je bilo, da so na konferenci nastopali v glavnem sami doktorji znanosti, profesorji in akademiki in vsi so uporabljali izraze aura, čakre, bioenergija itd., pa tudi nujnost odpiranja srca in delovanja z ljubeznijo in iskrenostjo. Na konferenci je bilo približno 25 znanstvenikov iz tujine (ZDA, Kanada, Velika Britanija, Peru, Koreja, Indija, Brazilija, Finska, Slovenija) in okoli 30 Rusov in znanstvenikov iz bivše SZ. Konferenca je bila odprta za rusko javnost in kar nekaj deset Rusov je redno obiskovalo predavanja in diskusije. Seveda je žal velika večina tamkajšnje znanstvene literature dostopna samo v ruščini.

Poleg znanstvenikov s področja fizike, biologije, biokemije, medicine, matematike, psihologije, parapsihologije in računalništva je bilo na konferenci tudi več deset alternativnih zdraviteljev. Izstopal je predvsem najslavnejši ruski bioenergetik, Alan Čumak, ki je zaslovel s svojimi televizijskimi oddajami – spremljalo jih je na milijone ljudi. Ko so ga oblasti opazile, je vlada (Rusko ministrstvo za zdravstvo) naročila obsežno statistično analizo, ki je pokazala zelo močne učinke njegovih terapij preko televizije: manj klicev prve pomoči, manj kriminala, drastično zmanjšanje obiskov zdravnikov itd. Sedaj ruska vlada podpira raziskave na področju alternativne medicine in uporabe Kirlianove tehnike – udeležence konferenca je pozdravil vladni predstavnik. Predavanja in diskusije so bile zelo pestre, od strogo znanstvenih do preprostih osebnih izkušenj raznih zdravilcev. Vsi terapevti so sodelovali v diskusijah, ki so zares potekale v odkritosrčnem in prijateljskem vzdušju.

Glavni razvijalec Kirlianove naprave, Crown-TV, in predsednik konference prof. dr. Konstantin Korotkov mi je povedal, da pred desetimi leti zdravniki v Rusiji niso hoteli niti slišati za alternativno medicino. Danes pa praktično ni več bolnišnice, kjer ne bi uporabljali alternativnih pristopov k zdravljenju. To me je spodbudilo, saj lahko pričakujemo podoben premik tudi pri nas. Dve leti po konferenci je rusko ministrstvo za zdravstvo priznalo napravo Crown-TV za uradni medicinski instrument, ki se lahko (in tudi se) legalno uporablja v ruskih bolnišnicah.

Medicina in religija

Prepad med ortodoksno znanostjo in znanostjo nove dobe izvira iz prepada med materialističnim in duhovnim pogledom na svet. Mnogi znanstveniki so "verniki" v smislu, da je zanje sprejemljivo samo tisto, kar je razložljivo z znanstvenimi metodami. Vsa druga dejstva so zato nujno napačna in jih lahko ignoriramo. Tudi religiozno verni znanstveniki vero najpogosteje omejujejo na svoje osebno življenje, češ da vera ne sodi v znanost. Pri tem ostajajo slepi verniki neke smeri religije, ki pogosto izključuje ostala mnenja kot nesprejemljiva. Nikakor ne dopuščajo možnosti, da se lahko svet razloži na različne načine (saj je vsaka, tudi znanstvena razlaga, nujno omejena). Kljub temu se v novejšem času pojavljajo raziskave, ki pogumno rušijo tabuje.

Zdravnik Matjaž Lesjak, dr. med., takole razmišlja o novejših raziskavah, ki povezujejo religijo in medicino: "Ali lahko pacientom molitev pomaga pri zdravljenju? Vse religije bodo to potrdile, dela pa so se lotili tudi zdravniki. V San Franciscu so v Pacific Medical Centru izvedli molitveni eksperiment. Deset tednov je skupina profesionalnih zdravilcev molila za skupino pacientov z AIDS-em, kontrolna skupina pa je bila brez te podpore. V slednji je v tem obdobju umrlo šest pacientov, v prvi pa noben. Dr. Elizabeth Targ, direktor psihosocialne raziskovalne enote, pravi: "Pred desetimi leti bi taka

študija pomenila profesionalni samomor in večina raziskovalcev je ne bi vzela resno." Medtem pa je približno 200 študij potrdilo ugoden vpliv verskega in spiritualnega prepričanja na zdravje. Leta 1995 so proučevali vpliv vere na izid operacije na odprtem srcu v Dartmouth Hitchcock Medical Centru v Massachusettsu. Napoved izida operacije je bila v korelaciji z močnim upanjem in tolažbo, ki so jo pacienti iskali v veri. Seveda na področje vere danes ne spadajo samo institucionalna učenja svetovnih religij, ampak tudi transcendentna in spiritualna iskanja posameznikov in skupin. Dr. Herbert Benson, bivši kardiolog, uči v svojem Mind-Body Medical Institutu v Bostonu razne tehnike relaksacije. Pravi tako: "Da izzoveš relaksacijski odgovor, sta potrebni dve stvari: ponavljanje in utišanje uma. Za pacienta je ugodno, če ima zaupanje v svojega zdravnika in seveda prav tako, če zaupa v Boga. Relaksacija v vsakem primeru zniža raven adrenalina ter ugodno vpliva na ekonomiko telesa."

Znanost in komplementarna medicina

Akupunktura je več tisoč let stara metoda zdravljenja, ki se je zadnja leta uveljavila tudi v uradni medicini, čeprav ni znanstvene razlage njenega delovanja (endorfini razložijo samo delček te metode). Več tisoč raziskav je potrdilo učinkovitost akupunkture in uradna medicina je morala priznati, da deluje, pa naj je videti še tako neverjetno. Pri tem gre seveda mnogim v nos, da so neuki Kitajci lahko odkrili to silno zapleteno metodo ...

Predsednik državne zveze zdravilcev v Angliji (National Federation of Spiritual Healers) je zdravnik in enako je pri slovenskem društvu bioenergetikov. Vse več je tudi raziskav bioenergijskih pristopov k zdravljenju. Rezultati potrjujejo, da so tovrstne terapije vsaj tako učinkovite kot klasične. Dr. Daniel J. Benor je objavil pregled 131-ih kontroliranih študij z angleškega področja. 56 izmed njih kaže pomembne pozitivne rezultate. Benor pravi: "Čeprav imajo nekatere študije večje ali manjše pomanjkljivosti, ostaja prepričljivo število drugih z odličnimi eksperimenti in pomembnimi rezultati. Če bi zdravljenje (healing) bilo zdravilo, verjamem, da bi bilo sprejeto kot učinkovito na osnovi teh dokazov."

Astrologija

Astrologija je bila prva religija in prva znanost, ki jo je razvil človek. Astrologija v rokah nevednih napovedovalcev usode mnogokrat postaja karikatura znanosti. Vendar je še zmeraj mogoče najti pot nazaj k viru. Ali kot svari Kepler "določene teologe, fizike in filozofe ... ki, povsem pravilno, zavračajo praznoverje astrologov, naj z vodo, v kateri so ga kopali, ne vržejo ven tudi otroka."

Francoski psiholog in statistik Michel Gauquelin je pred leti sklenil dokazati, da je astrologija brez vsake podlage, a so ga raziskave privedle do nasprotnih ugotovitev. Odnose med biološkimi in kozmičnimi pojavi raziskuje

že več kot 30 let, pri čemer dosledno ločuje resnico od domišljije in jo preverja z znanstvenimi metodami. V knjigi *Kozmične ure* je podrobno opisal svoja odkritja in odkritja mnogih drugih znanstvenikov, ki potrjujejo zelo močan vpliv Sonca, Lune in drugih planetov na življenje na Zemlji. Kot kaže, je dialog med človekom in vesoljem nujno potreben za naše preživetje.

Po Jungu je astrologija globoko zakoreninjena v človeški duši. Pogled na zvezdno nebo je človeka vedno silil k sanjanju in te nebeške sanje, ki so se po vsem svetu kopičile tisoče in tisoče let, so pustile usedline v zavesti človeštva. To so arhetipi. Psihološki orisi astrologov iz preteklih dva tisoč let so poenostavljena verzija sodobne psihodiagnostike. Danes se z astrologijo ukvarjajo in jo uspešno uporabljajo zelo resni ljudje: psihologi, zdravniki, socialni delavci, biologi in kmetovalci.

Spomin vode

Znanstveniki se strinjajo, da je voda osnova življenja. Navidezno je to zelo preprosta tekočina, vendar znanost še danes ni razkrila vseh njenih skrivnosti. Voda je osnova mnogih komplementarnih načinov zdravljenja. Homeopatija, zdravljenje z esencami, radionika, najbrž pa tudi ostale vrste terapij vsaj do neke mere uporabljajo spomin vode, saj smo živa bitja pretežno sestavljena iz nje. Danes se mnoge raziskovalne skupine ukvarjajo s proučevanjem spomina vode.

Dr. Jacques Benveniste, dr. med., je leta 1984 po naključju odkril spomin vode – fenomen visoke stopnje razredčene vode. Opazil je, da so zelo razredčene raztopine vode, ki niso vsebovale niti ene molekule originalne snovi, povzročale enake reakcije, kot da bi bile originalne molekule še vedno prisotne v vodi. Ko je svoje izsledke natančno preveril in jih objavil, ga je raziskovalna srenja ostro napadla, češ da je rezultate ponaredil oziroma da so njegovi poskusi napačno zastavljeni. Za njim so različne skupine poskušale priti do njegovih rezultatov in nekaterim je uspelo, drugim ne. Kljub temu pa so znanstveni krogi sprejeli samo mnenje tistih, ki poskusov niso uspeli ponoviti – tako ni bilo treba spreminjati obstoječega znanja.

Mnogo alternativnih terapij uporablja spoznanja s tega področja in dosejajo velike uspehe (uradni znanosti navkljub). Eno izmed področij, ki uporablja spoznanja o spominu vode, je zdravljenje z esencami, najbolj znana in razširjena pa je verjetno homeopatija. V Sloveniji je sicer (še vedno) prepovedana in zdravnikom grozi odvzete licence, če bi to metodo uporabljali. V zahodnoevropskih državah pa je homeopatija priznana, saj ne samo, da se z njo ukvarjajo tudi zdravniki, v nekaterih državah zdravstveno zavarovanje celo krije homeopatsko zdravljenje.

Dvanajst let je Japonec Masaru Emoto proučeval, kako bi lahko spomin vode in v vodi shranjene informacije napravil vidne. V teh letih je posnel in ovrednotil na deset tisoče fotografij. Izkazalo se je, da so pri minus 5 °C optimalni pogoji, da z ohlajenim mikroskopom vidimo kristalizacijske oblike

vode. Dobra voda kristalizira v obliki šesterokotnika, podobno kot snežinke. Okrog šesterokotnika so kristalni okraski. Po zgradbi, pa tudi po barvi kristala in njegovem središču lahko sklepamo, kakšne so informacije, ki so shranjene v vodi, in jih potem interpretiramo. V svoji knjigi *The Message from the Water* je Masaru Emoto predstavil sto najlepših mikroskopskih fotografij kristalov. Po njegovih spoznanjih se informacije shranjujejo v napetostnem polju med atomskim jedrom in elektroni, ki ga obkrožajo, in njim pridruženimi roji (klastri). Kristali so trdne snovi s praviloma jasno razvrščenimi atomi in molekulami. Snežinke nastanejo v različnih pogojih in zato ni dveh kristalov, ki bi bila na videz enaka. Vsi snežni kristali imajo sicer enako osnovno strukturo (šesterokotnik) in različne vode na zemlji začnejo kristalizirati z enakim kristalnim vzorcem. Toda tudi če bi zamrznilo sto vzorcev iste vode, ne bi dobili dveh točno enakih vzorcev, pri vseh pa so vidne primerljive podobnosti in tendence v strukturi kristalne mreže. Nepravilnosti in razpadajoči šesterokotni kristali v primerjavi z lepimi, pravilnimi snežnimi zvezdami kažejo na slabo informacijo, ki je shranjena v vodi.

Za izhodiščno snov eksperimentov je bila izbrana destilirana voda. Tipičen poskus je potekal tako, da so vodo najprej razdelili v dve enaki steklenici. Na eno so prilepili npr. listek z natipkano besedo "hvala", na drugo pa napis "ti norec". Obe steklenici so pustili eno noč počivati. Naslednji dan so vodo zmrznili in fotografirali kristale, ki so se izoblikovali. Vodi sta se očitno razlikovali. Rezultati so pokazali, da voda dejansko reagira na vse, kar se dogaja v njeni okolici. V raziskavah so vodni kristali različno reagirali na poskuse izpostavljanja glasbi, različnim mentalnim vplivom in napisanim besedam. Reakcije so bile nepričakovano mnogovrstne. Voda shranjuje tudi naše misli in čustva in celo trpi z nami. Če molimo ali blagoslovujemo, se spremeni tudi kristalna struktura vode.

Na Univerzi v Stuttgartu skupina raziskovalcev pod vodstvom prof. dr. Bernda Kroeplinga z mikroskopom opazuje strukturo mineralov posušenih kapljic vode in človeške sline. Tudi oni so prišli do podobnih hipotez kot Masaru Emoto. Če je voda živa (npr. studenčnica v čistem naravnem okolju) ali izpostavljena pozitivnim informacijam, je struktura mineralov v posušeni kapljici simetrična in tvori lep vzorec. Če pa je voda mrtva (npr. voda mrtvega ribnika) ali izpostavljena slabim energijam, minerali v posušeni kapljici tvorijo brezoblično strukturo. Z opazovanjem strukture mineralov posušene kapljice sline ugotavljajo razlike v energijskem stanju pacienta pred in po energijskem uravnovešanju (terapiji) z esencami. Razlike pred in po terapiji so očitne. Začetno stanje je seveda različno od pacienta do pacienta, po terapiji pa je struktura mineralov v posušeni kapljici sline skoraj vedno precej bolj urejena in simetrična kot pred njo.

V Sloveniji se z vitalizacijo vode s pomočjo prenosa informacije vanjo (in tudi v druge materiale) ukvarja Vili Poznik iz Celja. Razvil je Kozarec 2000, ki

v natočeno vodo prenese informacije, ki so zakodirane (s pomočjo orgonskega sevalnika) v steklu kozarca. Preliminarne raziskave so potrdile pozitivno delovanje kozarca – z vitalizirano vodo zamešen kruh je boljši, z njo zalivane rastline hitreje rastejo, prav tako piščanci, ki jo pijejo, ljudje, ki uporabljajo vodo iz Kozarca 2000, imajo boljšo auro (slednjo raziskavo smo naredili na Fakulteti za računalništvo in informatiko s pomočjo Kirlianove kamere Crown-TV).

Nova znanost o zavesti

Oktober leta 2000 smo v Ljubljani v okviru vsakoletne konference o kognitivnih znanostih organizirali mednarodno znanstveno konferenco "Nova znanost o zavesti". Na njej so bili med drugim obravnavani tudi principi komplementarne medicine in mejni pojavi zavesti. Na konferenci sta bila najvidnejša gosta iz Rusije, biolog prof. dr. Vladimir Voelikov iz Moskovske državne univerze in fizik prof. dr. Konstantin Korotkov iz Zvezne tehnične univerze v St. Petersburgu. Prof. Voelikov je poudarjal, da je živo bitje predvsem informacijski in šele zatem energijski sistem, kar je seveda v skladu s pristopi komplementarnih metod zdravljenja, ki jim pogosto rečemo tudi "informacijska medicina". Prof. Korotkov je predstavil ruske poskuse s Kirlianovo kamero, predvsem njeno senzitivnost, saj lahko zaznava različna mentalna stanja človeka. Biofizik prof. dr. Dejan Raković iz Univerze v Beogradu pa je predstavil holističen pogled biofizikalne osnove komplementarne medicine, ki temelji na resonanci mikrovalovnih frekvenc. Dr. Avraham Schmidt iz francoskega inštituta Aco de Paou je predstavil vodo kot informacijski sistem in poudaril nujnost čiste vode za (informacijsko) zdravljenje narave na našem planetu.

V okviru konference so bile organizirane tudi tri okrogle mize, od katerih je eno (O količini psihične energije) sofinanciralo Ministrstvo za znanost in tehnologijo Republike Slovenije. Zaključke konference bi lahko strnili v nekaj smernic za bodoče raziskave mejnih pojavov zavesti:

- Vse poskuse za preverjanje mejnih pojavov je treba zelo natančno načrtovati, da se vpliv eksperimentatorja in sugestije čimbolj izključi.
- Namesto o količini energije bi bilo pri komplementarnem zdravljenju bolj primerno govoriti o količini informacije.
- Vpliv med zdravilcem in zdravljencem je dvosmeren, česar raziskave ne upoštevajo.
- Telepatija je lahko osnova zdravljenja.
- Zunanji stresni so nujni za vzdrževanje odpornosti organizma.
- Na človeka je treba gledati na vseh nivojih hkrati (na fizičnem, biofizičnem, strukturnem, energijskem, čustvenem, mentalnem in duhovnem nivoju).
- Kdor ne ve, govori. Kdor ve, ne govori. Ker ne vemo, se pogovarjajmo o mejnih pojavih zavesti.

Meje znanosti: zveznost in diskretnost

Ko sem se pred petimi leti začel zavestno ukvarjati z duhovnostjo, sem imel hude težave zaradi vztrajne želje po razlagi vsakega pojava, s katerim sem se srečal. Dolga leta sem namreč menil, da lahko z logiko razložimo smisel in delovanje vesolja. Prav tako sem verjel, da je možno z logiko oziroma računalniškim programom opisati vsako živo bitje, vključno s človekom. Raziskovalno se ukvarjam s t. i. umetno inteligenco. Poleg razvoja inteligentnejših programov je skrajni cilj teh raziskav razviti program, ki bi se obnašal enako ali celo bolj inteligentno od človeka. Raziskave pa kljub začetnim optimističnim napovedim niso imele velikih uspehov, kar me je sprva begalo.

Pri iskanju odgovora mi je pomagala matematika, ki pravzaprav določa strogo omejitve za vse formalne simbolične jezike, ki jih danes uporablja znanost. Ti jeziki so npr. matematična logika, računalniški programski jeziki, rekurzivne funkcije in formalne gramatike. Vsi ti formalizmi so po izrazni moči med seboj enakovredni in vsi imajo enake omejitve: lahko (delno) opišejo pojave znotraj diskretnega sveta (matematično gledano diskretni svet ustreza množici naravnih števil), medtem ko lahko opišejo samo tako rekoč zanemarljivo majhen del zveznega sveta (ki ustreza množici realnih števil). Torej, če je svet dejansko zvezen, k čemur se novodobna fizika dejansko nagiba, potem je *neopisljiv* s katerimkoli formalizmom, ki ga znanost danes uporablja. To pa dejansko pomeni, da znanje, ki nam ga lahko dajo znanost, knjige, učitelji, ni nikoli dokončno, saj je *vedno* samo približek in nikoli ne more popolnoma opisati realnosti. Z drugimi besedami: obstoj ali neobstoj Boga ni dokazljiv – znanost na to vprašanje ne more odgovoriti, kar je tudi prav: to je naloga vsakega posameznika.

Če sveta ne moremo opisati, ga pa mogoče lahko začutimo, saj smo sami del tega (zveznega) sveta. V računalniški terminologiji bi temu rekel, da smo "zvezni stroji". Pri tem beseda stroj seveda ni več umestna, saj omejitve strojev, kot jih poznamo v diskretnem, v zveznem svetu ne veljajo več. Če smo zvezni stroji, smo potencialno vsemogočni: poljuben problem lahko (potencialno) rešimo v poljubno kratkem času in imamo v poljubno majhnem prostoru shranjeno potencialno poljubno mnogo informacij. Takemu "stroju" pa bi računalnikar lahko rekel kar univerzalni vesoljni računalnik ali bog.

Besede niso pomembne, saj so samo približek resnice. Zato je vseeno, ali rečemo bog, vsemogočna ljubezen, univerzalna inteligenca, narava ali zvezni stroj. Prav tako je vseeno, ali rečemo Kristus, mojster modrosti, angel, vodnik ali višji jaz. Pomembno je, kaj čutimo. Torej resnica ne more biti objektivna, saj je znanost ne more opisati. Je nujno subjektivna in jo mora vsak poiskati sam (jo začutiti v sebi). To je najbrž tudi naša življenjska naloga.